

Mastodontutredning missar målet – om Riksbankskommitténs slutbetänkande

Efter tre års arbete har Riksbankskommittén lagt fram sitt betänkande om Riksbankens framtida uppgifter och politik. Vi ser betydande brister i de tre tjocka volymerna. Kommittén borde ha analyserat Sveriges möjligheter att bedriva en självständig penningpolitik i en globaliserad värld. Den borde ha utvärderat konsekvenserna för svensk ekonomi av den okonventionella penningpolitik som Riksbanken fört under 2010-talet. Vidare borde kommittén ha utrett de ekonomiska konsekvenserna av sina förslag till ändringar i Riksbankslagen. Tyvärr upprätthåller kommittén inte den svenska kvalitetstraditionen inom det statliga utredningsväsendet. Den nuvarande riksbankslagen bör gälla tills dess att en ny genomgripande utredning av penningpolitiken har genomförts.

Penningpolitiken har varit föremål för en livlig debatt såväl i Sverige som utomlands under det senaste årtiondet. Flera år med en relativt låg konsumentpris-inflation, lägre än det officiella målet på två procent, negativa styrräntor, stigande tillgångspriser, fallande växelkurs för kronan samt en kraftig skulduppbyggnad hos hushållen har bidragit till diskussionen. Detta är bakgrunden för den parlamentariska kommitté, den s k Riksbankskommittén, som tillsattes i december 2016 med det ambitiösa uppdraget att genomföra en översyn av det penningpolitiska ramverket och riksbankslagen. Kommitténs slutbetänkande, den s k Riksbanksutredningen, publicerades tre år senare i november 2019, uppdelat på tre tjocka volymer på sammanlagt nästan 2000 sidor (SOU 2019:46).

Här sammanfattar vi vår syn på de delar av utredningen som gäller den ekonomiska analysen och de rekommendationer som följer av denna. Vår slutsats är kritisk. Betänkandet lever inte upp till de krav som bör ställas på en offentlig utredning.

1. Bakgrundsbeskrivningen

Bakgrundsbeskrivningen utgör en viktig del av varje offentlig utredning. Den lägger grunden för dess rekommendationer. I Riksbanksutredningen återfinns denna i den första delen av utredningen. I kapitel 4 beskrivs centralbankens grundläggande uppgifter. Kapitel 5 ger en historisk exposé över penningpolitiken fram till 1979. I kapitel 6 behandlas åren 1980–2019. Inflationsmålpolitiken med rörlig växelkurs som började 1993 får märkligt nog inget eget kapitel utan ingår som en mindre del av kapitel 6, som i huvudsak fokuserar på 1980-talets fasta växelkursregim. Historiska över-

FREDRIK N G ANDERSSON OCH LARS JONUNG

Fredrik N G Andersson är docent vid Ekonomihögskolan vid Lunds universitet. Hans forskar om långsiktig samhälls-omställning och ekonomisk politik. Fredrik_n_g.andersson@nek.lu.se

Lars Jonung är professor emeritus och verksam vid Knut Wicksells centrum för finansvetenskap, Ekonomihögskolan vid Lunds universitet. Han forskar om stabiliseringspolitik och doktrinhistoria. Lars.Jonung@nek.lu.se

Denna artikel är en sammanfattning av ett remissvar som lämnades av Nationalekonomiska institutionen vid Lunds universitet rörande SOU 2019:46. Se <https://portal.research.lu.se/portal/files/78486256/AnderssonJonungRemiss.pdf>.

sikter finns instoppade även i andra kapitel men den historiska bakgrunden står inte i fokus i dessa.

Tyvärr är bakgrundsbeskrivningen ytlig. Den saknar en gedigen beskrivning och analys av flera förlopp som är centrala för att förstå senare års penningpolitik. Vi tar här upp dessa till närmare diskussion.

Penningpolitiken och det internationella beroendet

Graden av ekonomisk-politisk självständighet i förhållande till omvärlden, finansiellt och realekonomiskt, är avgörande för hur inflationsmålet kan och bör utformas i Sverige. Internationell litteratur har under en längre tid ifrågasatt möjligheterna för penningpolitiken i en liten öppen ekonomi att vara oberoende från omvärlden.¹ Riksbankskommittén borde ha utrett i vilken grad Riksbanken kan sätta en annan ränta än den som större centralbanker som ECB väljer och i vilken utsträckning Riksbanken kan styra den inhemska konjunkturen och inflationen.

Att kommittén bortsett från denna viktiga fråga är besvärande. Riksbankens oberoende är inte enbart en fråga om dess legala ställning i förhållande till regering och riksdag. Det är även kopplat till den ekonomiska globaliseringen.²

Inflationsmålets utveckling

Sverige har haft ett inflationsmål sedan januari 1993, men tiden med ett inflationsmål är ingen homogen period.³ Inflationsmålets utformning har vid två tillfällen gjorts om: toleransintervallet avskaffades 2010 och Riksbanken bytte prisindex från KPI (konsumentprisindex) till KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) samt införde ett variationsband 2017. Operationaliseringen av inflationsmålet förändrades radikalt 2007 när Riksbanken övergick från en strategi som byggde på inflationsprognoser till en som vilade på ränteprognoser och därmed övergick till *sk forward guidance*.⁴ Detta fick betydande effekter på dess kommunikation med allmänheten samt på direktionens penningpolitiska diskussioner.⁵

En diskussion om framtida målformuleringar för penningpolitiken blir meningslös utan en gedigen analys av hur tidigare målformuleringar har påverkat Riksbankens arbete samt av penningpolitikens effekter på ekonomin. Tyvärr har Riksbankskommittén avstått från en sådan analys. Kommitténs rekommendationer vilar således på bristfällig grund.

¹ Till exempel Rey (2018). Det finns även en svensk litteratur på detta område med bidrag av t ex Andersson och Jonung (2015) samt Andersson och Jonung (2020).

² Kapitel 12 diskuterar Riksbankens oberoende ur ett rättsligt perspektiv. Inte heller i detta kapitel finns någon diskussion om det internationella ekonomiska beroendet.

³ Andersson och Jonung (2018) finner att penningpolitiken under perioden 1993–2019 kan beskrivas som tre separata delperioder med olika mål och operationaliseringar av dessa.

⁴ Det finns ingen bra översättning av detta begrepp. Så här definierar utredningen (s 657) *forward guidance*: ”Det innebär att centralbankerna kommunicerar att räntan kommer att vara låg under en lång period och därigenom uppnå en än mer expansiv penningpolitisk effekt.” Kommunikationen sker som regel genom publicering av prognoser över den framtida styrräntan.

⁵ Hur förändringarna påverkade penningpolitiken beskrivs närmare i Goodfriend och King (2015) samt Andersson och Jonung (2018, 2019a).

Kvantitativa lättnader

Under åren 2015–19 genomförde Riksbanken vad dess chef Stefan Ingves har kallat ett ”penningpolitiskt experiment”. Det omfattade negativ styrrenta och s k kvantitativa lättnader i form av köp av statsobligationer för ca 300 miljarder kr mitt under en tydlig högkonjunktur. Ett kort resonemang om de kvantitativa lättnaderna finns i kapitel 18. Här finns emellertid ingen analys av vare sig de långsiktiga effekterna på finanspolitiken av att monetarisera statsskulden eller de eventuella effekterna på omvandlingstrycket i samhällsekonomin. Inte heller de långsiktiga verkningarna på inkomst- och förmögenhetsfördelningen undersöks.

I den nuvarande Riksbankslagen, kapitel 8 1§, står det att ”Riksbanken får inte bevilja kredit till eller förvärva skuldförbindelse direkt från staten, annat offentligt organ eller institution inom Europeiska unionen”. Denna paragraf är införd för att hindra staten från att monetarisera statsskulden, dvs finansiera statliga budgetunderskott med hjälp av sedelpressen. Kvantitativa lättnader har varit förenliga med lagen genom att Riksbanken varit aktiv på andrahandsmarknaden och köpt statsobligationer från i första hand affärsbankerna. I praktiken blir effekten densamma som om Riksbanken köpt obligationerna direkt från staten, dvs Riksgälden. Det skydd som ska hindra staten från att använda sedelpressen till att finansiera budgetunderskott har i praktiken brutits ned. På lång sikt kan detta påverka den statsfinansiella stabiliteten.⁶ Tyvärr hade kommittén inte utrett de långsiktiga riskerna för den statsfinansiella stabiliteten av kvantitativa lättnader innan den utformade sin åsikt kring dessa.⁷

Riksbankskommittén beskriver i kapitel 6 hur räntorna har fallit globalt under senare årtionden. Den finansiella globaliseringen har gjort att svenska räntor följt denna trend.⁸ Riksbanken har gått längre i sin politik än andra centralbanker med inflationsmål och rörlig växelkurs som Australien, Kanada, Norge, Nya Zeeland, Storbritannien och USA. Inget av dessa länder har trots relativt låg inflation haft negativa räntor likt Sverige. Storbritannien och USA, som drabbades direkt av finanskrisen 2008, har genomfört kvantitativa lättnader. Länder som inte direkt drabbades av finanskrisen har inte valt en sådan politik. De negativa räntorna i Sverige kan således inte förklaras av den globala utvecklingen.

Sverige framstår internationellt sett som ett land som bedrivit krispolitik utan någon kris. Riksbanken har nämligen sänkt sin huvudsakliga styrrenta mer än andra centralbanker. Kronan har därmed förlorat i värde mot valutor som den amerikanska dollarn och euron. Kronförsvagningen har inte varit kortsiktig. Den har pågått sedan 2015 fram tills dess Riksbankskommittén publicerade sitt betänkande. Denna typ av trendmässig

⁶ Dessa frågor kan i dag ses som avlägsna med tanke på de starka svenska offentliga finanser som uppkommit tack vare det ramverk som utvecklats sedan 1990-talet. Se t ex Andersson och Jonung (2019b).

⁷ Diskussionen om risker på s 784–787 noterar att det saknas en tillförlitlig analys av olika risker. Kommittén har dock valt att inte studera dessa.

⁸ Se Andersson och Jonung (2015) samt Andersson (2017).

försvagning av växelkursen kan påverka den långsiktiga tillväxten negativt, eftersom en svag valuta minskar omvandlingstrycket i ekonomin.⁹ Företag tenderar att konkurrera med priset i stället för kvaliteten. Tyvärr har kommittén inte diskuterat penningpolitikens effekter på kronans växelkurs samt kronförsvagningens möjliga inverkan på den långsiktiga tillväxten.

Även fördelningen av inkomster och förmögenheter påverkas av penningpolitiken. Den traditionella synen på penningpolitiken bortser från detta eftersom den antar att det finns en konstant styrränta på lång sikt. Avvikelser från denna bör därför uppfattas som enbart temporära, bestämda av konjunkturutvecklingen. Därmed har penningpolitiken inga förmögenhetseffekter på lång sikt.

Problemet har blivit aktuellt under senare år genom centralbankernas mycket expansiva penningpolitik. Lägre räntor leder till högre priser på tillgångar såsom aktier och bostäder, vilket gynnar kapitalstarka grupper i samhället. Å andra sidan leder en expansiv penningpolitik till högre sysselsättning, vilket är fördelaktigt för grupper med svag anknytning till arbetsmarknaden.

Dessa fördelningseffekter behandlas ytligt på några få sidor i kapitel 18. Slutsatsen är att ”Studier visar att penningpolitiken sammantaget sedan finanskrisen påverkat inkomst- och förmögenhetsfördelningen i relativt liten utsträckning”. Här lutar sig utredningen på två studier, en för euroområdet och en för Storbritannien. Dessa länder är i detta fall ingen bra jämförelsenorm för att förstå vad som hänt i Sverige. Utvecklade länder kan efter den internationella finanskrisen 2007/09 delas upp i två grupper; de som upplevde en inhemsk bankkris och de som enbart drabbades indirekt av den efterföljande lågkonjunkturen.¹⁰

Sverige tillhör det senare lägret. Denna grupp har under 2010-talet upplevt en fortsatt kraftig skulduppbyggnad samt markant stigande bostadspriser som ett resultat av den förda penningpolitiken. Detta står i skarp kontrast mot euroområdet och Storbritannien, där finanskrisen ledde till sjunkande fastighetspriser och skuldsättning. Riksbankskommitténs slutsats att penningpolitiken inte hade bidragit till ökade klyftor i Sverige står därmed på skakig grund.

I Sverige har redan höga skulder och bostadspriser blivit ännu högre genom den expansiva penningpolitiken.¹¹ Äldre hushåll som köpt sin bostad för länge sedan har sett sin förmögenhet öka samtidigt som yngre hushåll tvingats att ta på sig allt större bolån. Därmed har det skett en förmögenhetsomfördelning från yngre till äldre hushåll med tydliga långsiktiga konsekvenser.

I syfte att stoppa eller åtminstone dämpa penningpolitikens uppblåsning av bostadspriserna har Finansinspektionen gått in med olika typer av kreditregleringar som begränsar hushållens möjligheter att låna. Dessa

⁹ Se Jonung (1991).

¹⁰ Se Andersson (2017) för en vidare diskussion.

¹¹ Se Andersson och Jonung (2015, 2020).

regleringar slår främst mot yngre hushåll samt mot hushåll som saknar familjemedlemmar med (belåningsbara) tillgångar. De skapar skillnader mellan de som kan göra en bostadskarriär och de som låses utanför. Även detta riskerar att få långsiktiga konsekvenser.

Förvisso påpekar Riksbankskommittén helt korrekt att den mycket expansiva penningpolitiken bidragit till lägre arbetslöshet, inte minst för de som stått långt från arbetsmarknaden. Detta minskar i sig ojämlikheten. Som också framgår av kommitténs diskussion i kapitel 6 är dessa realekonomiska effekter emellertid enbart kortsiktiga. De ska ställas mot de långsiktiga förmögenhetseffekterna som skapas främst på bostadsmarknaden, men även på aktiemarknaden. Kommittén borde närmare ha belyst effekterna av penningpolitiken på den svenska förmögenhets- och inkomstfördelningen, baserat på situationen i Sverige, inte på tillståndet utomlands.

2. Kommitténs förslag

Riksbanksutredningen lägger fram flera förslag på hur Riksbankslagen bör förändras. Vi diskuterar här de viktigaste rekommendationerna.

Inflationsmålets utformning

Utredningen föreslår att dagens penningpolitiska mål om att ”upprätthålla ett fast penningvärde” förändras till att uppnå ”låg och stabil inflation”.¹² Som i dag ska Riksbanken själv få sätta nivån på målet för inflationstakten samt välja lämpligt prisindex. Utredningen rekommenderar att Riksbanken behåller dagens inflationsmål på två procent mätt med KPIF. Vidare förordar utredningen att riksdagen måste godkänna varje förändring i det operativa målet som Riksbanken vill genomföra samt att det skrivs in i lag att Riksbanken ska ta realekonomiska hänsyn så länge detta inte åsidosätter inflationsmålet. Detta skiljer sig från rådande lag, där Riksbanken på egen hand kan ändra inflationsmålet och inte behöver ta realekonomiska hänsyn. I enlighet med förarbetena till nuvarande riksbankslag har Riksbanken i praktiken dock fört en s k flexibel inflationsmålspolitik, vilket innebär att den försökt stabilisera inte bara inflationen utan hela samhällsekonomin.¹³

Vi instämmer i rekommendationen att Riksbanken bör ha ett inflationsmål samt bedriva en flexibel inflationsmålspolitik. Vi ställer oss dock frågande till de föreslagna revideringarna i lagtexten. De riskerar att låsa Riksbanken alltför hårt vid ett specifikt penningpolitiskt mål. Genom historien har målet för penningpolitiken stöpts om när förutsättningarna för penningpolitiken har förändrats. En alltför strikt lagtext kan binda Riksbanken när den behöver flexibilitet t ex vid en större kris, såsom under coronapandemin under 2020.

Eftersom det saknas skäl för att ändra dagens lagtext förordar vi att den

¹² Se sammanfattningen på s 47.

¹³ Andersson och Li (2020) finner att Riksbanken har blivit mer villig över tiden att låta inflationen avvika från inflationsmålet.

nuvarande mer flexibla lagtexten behålls. Även om den föreslagna förändringen av det lagstadgade prisstabilitetsmålet i praktiken har ringa betydelse för dagens penningpolitik, kan Riksbankskommitténs syn på hur det operationella inflationsmålet bör utformas få negativa konsekvenser för penningpolitiken i framtiden.

Den operationella målformuleringen diskuteras i kapitel 15. Här behandlas olika typer av inflationsmål såsom ett målintervall, ett punktmål med ett toleransband eller ett punktmål med ett variationsband.¹⁴ Ett målintervall betyder att penningpolitiken är inriktad på att nå en inflationstakt inom ett intervall utan att närmare specificera var inom intervallet politiken siktar. Ett toleransband går ut på att penningpolitiken har som mål en given nivå men tillåter fluktuationer inom ett visst intervall kring denna. Avvikelserna från målet kan vara avsiktliga eller de kan bero på att Riksbanken inte har perfekt kontroll över inflationen.¹⁵ Ett variationsband liknar ett toleransband men dess roll är enbart att illustrera förekomsten av fluktuationer i inflationstakten som Riksbanken inte kan kontrollera. Riksbankens mål är här att vid varje tillfälle nå det exakta inflationsmålet.¹⁶

Riksbankskommittén avfärdar såväl ett intervallmål som ett toleransband utan närmare analys, men håller öppet för att Riksbanken ska kunna välja ett variationsband om den så önskar. Kommitténs ställningstagande står dock på svag mark eftersom den avstått från att i närmare detalj studera detta. Argument för ett toleransband avfärdas alltför lättvindigt. Kommitténs förslag om hur det operationella inflationsmålet bör utformas har så stora brister att det inte bör ligga till grund för den framtida penningpolitiken.

Målhorisonten för inflationsmålet

Riksbankskommittén slår fast att Riksbanken bör uppfylla sitt inflationsmål inom en horisont på två till tre år såsom fallet är för närvarande. Vidare anser den att horisonten bör kunna förlängas vid behov, t ex om Riksbanken väljer att fokusera på finansiell stabilitet eller ta realekonomiska hänsyn. En förlängning av horisonten ska dock kommuniceras tydligt och får inte hota inflationsmålet på lång sikt.

Ett toleransband eller ett målintervall fyller delvis samma funktion som en variabel tidshorisont. Det skapar flexibilitet för penningpolitiken eftersom Riksbanken inte vid varje tillfälle behöver fokusera ensidigt på att nå en exakt inflationssiffra. Skillnaden mellan ett toleransband och en flexibel målhorisont är att toleransintervallet sätter tydliga gränser för hur stora avvikelserna kan vara. Detta hjälper hushåll och företag i deras planering och underlättar ansvarsutkrävandet för Riksbankens verksamhet. Som Riksbanksutredningen också diskuterar i kapitel 15 kan en alltför flexibel syn på målhorisonten medföra ekonomiska och demokratiska kostnader.

¹⁴ Se s 670 och 671.

¹⁵ Fördelarna med ett toleransband diskuteras närmare av bl a Andersson och Jonung (2017).

¹⁶ Det ursprungliga inflationsmålet hade ett toleransband på +/1 procentenhet. Det avskaffades 2010. Ett variationsband på +/1 procentenhet infördes 2017.

Det är motsägelsefullt av kommittén att avfärda ett målintervall/oleransband samtidigt som den föreslår att Riksbanken i praktiken själv ska bestämma målhorisonten utan tydliga restriktioner. Utredningen borde i detalj ha studerat hur penningpolitisk flexibilitet kan kombineras med förutsägbarhet och demokratisk kontroll via riksdagen. Återigen demonstrerar Riksbankskommittén sin ovilja att förutsättningslöst analysera penningpolitiken.

Medel för penningpolitiken

Riksbanksutredningen föreslår att Riksbanken ska ges befogenheter att använda sig av kvantitativa lättnader genom att köpa statsobligationer på andrahandsmarknaden samt vid synnerliga behov köpa privata värdepapper. Detta öppnar även för köp av aktier. Som vi tidigare påpekat har Riksbanksutredningen inte fullgott utrett de ekonomiska konsekvenserna av politiken med kvantitativa lättnader under de senaste årens högkonjunktur.¹⁷

Vi finner det önskvärt att Riksbanken ges mandatet att agera på de finansiella marknaderna under exceptionella förhållanden som under en finansiell kris. Riksbankslagen bör därför uppdateras så att Riksbanken enbart får genomföra kvantitativa lättnader under en kris. Detta verktyg bör inte ingå i Riksbankens normala arsenal av medel.

Finansiell stabilitet

En av de viktigaste uppgifterna för en modern centralbank är att värna den finansiella stabiliteten samt säkra det finansiella systemets fortlevnad under en finansiell kris.¹⁸ Den nuvarande riksbankslagen har kritiserats för att Riksbankens roll för den finansiella stabiliteten är otydlig. Enligt lagstiftningens nuvarande lydelse ska Riksbanken ”främja ett säkert och stabilt betalningsväsende”. Det framgår inte klart om Riksbanken får agera för att motverka uppkomsten av finansiella obalanser och på så vis minska risken för framtida finansiella kriser – en politik som kan innebära att Riksbanken åsidosätter inflationsmålet för att främja målet finansiell stabilitet.

Riksbanksutredningen föreslår att Riksbankens ansvar för den finansiella stabiliteten klagörs. Tyvärr går utredningen inte hela vägen genom att föreslå att Riksbanken får det fullständiga ansvaret för den finansiella stabiliteten. Lärdomarna från den internationella finanskrisen 2007/09 är att centralbanken ytterst bör vara ansvarig för att upprätthålla den finansiella stabiliteten och då ha tillräckliga verktyg för detta. Att dela ansvaret för penningpolitiken och finansiell stabilitet mellan två konkurrerande myndigheter såsom var den gängse normen före finanskrisen visade sig ha stora brister.

Sverige bör lära av erfarenheter från andra länder och ge Riksbanken det

¹⁷ Se Andersson och Jonung (2020) för en diskussion om effekterna av bl a kvantitativa lättnader under högkonjunktur.

¹⁸ Se t ex Goodhart (2010) för en diskussion om centralbankers uppgifter.

fulla ansvaret för finansiell stabilitet samt tilldela Riksbanken de medel som krävs för att upprätthålla denna. Detta mål bör då prioriteras över prisstabilitetsmålet. Utan finansiell stabilitet kan Riksbanken inte på sikt upprätthålla varken låg och stabil inflation eller realekonomisk stabilitet. Ett inflationsmål är svårt att följa under en finansiell kris. Under den internationella finanskrisen 2007/09 var inflationsmålet det första som centralbankerna fick överge i kampen att återupprätta den finansiella stabiliteten. Dessutom skulle en ny kris som skapats av Riksbankens expansiva kreditpolitik undergräva argumenten för Riksbankens självständighet i förhållande till regering och riksdag.

3. Sammanfattning

Vi ser stora brister i Riksbankskommitténs tjocka betänkande. Alltför stor del av utredningens arbete har ägnats åt lagändringar i riksbankslagen vilka kodifierar rådande praxis i lag.¹⁹ Mer tid borde ha ägnats åt en självständig och förutsättningslös ekonomisk analys av

- i) förutsättningarna för ett litet land att bedriva en självständig penningpolitik i en globaliserad värld,
- ii) de samhällsekonomiska konsekvenserna av den okonventionella penningpolitik som Riksbanken fört under 2010-talet, inte minst under åren 2015–19, samt
- iii) de ekonomiska konsekvenserna av kommitténs förslag.

Genom att avstå från en genomgripande analys av inflationsmålpolitiken sedan 1993 samt av förutsättningarna för att bedriva en sådan politik i framtiden blir Riksbankskommitténs förslag svagt underbyggda. Kommittén ställer inte de kritiska och centrala frågor som en offentlig utredning måste göra för att upprätthålla den svenska kvalitetstraditionen inom det statliga utredningsväsendet. Att låta utredningens förslag bli grunden för en ny riksbankslag är förenat med betydande risker. Vi anser att den nuvarande riksbankslagen bör gälla fram till dess en förutsättningslös och djupgående analys av penningpolitiken har genomförts.

REFERENSER

Andersson, F N G (2017), "Sekulär stagnation, vad är det, finns det och hur påverkar det penningpolitiken?", *Ekonomisk Debatt*, vol 45, nr 4, s 13–25.

Andersson, F N G och L Jonung (2015), "Krasch-boom-krasch – den svenska kreditcykeln", *Ekonomisk Debatt*, vol 43, nr 8, s 17–31.

Andersson, F N G och L Jonung (2017), "How Tolerant Should Central Banks Be? Selecting the Proper Tolerance Band – Lessons from Sweden", Department of Economics Working Paper 2017:2, Lunds universitet, <https://lup.lub.lu.se/search/publication/30015233-df2d-489d-b419-54bd8ede1b40>.

¹⁹ Riksbankskommittén (s 46) skriver i sin sammanfattning att "Kommitténs förslag innebär i flera fall att praxis kodifieras i lag". Kommittén kommer således inte med nya förslag när det gäller Riksbankens ansvar för finansiell stabilitet.

- Andersson, F N G och L Jonung (2018), "Lesson for Iceland from the Monetary Policy of Sweden", Policy report to the Icelandic Government, [https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/lessons-for-iceland-from-the-monetary-policy-of-sweden\(8d227bb6-c20b-4b66-9d22-2dd012b58466\).html](https://portal.research.lu.se/portal/en/publications/lessons-for-iceland-from-the-monetary-policy-of-sweden(8d227bb6-c20b-4b66-9d22-2dd012b58466).html)
- Andersson, F N G och L Jonung (2019a), "The Tyranny of the Tenths. The Rise and Gradual Fall of Forward Guidance in Sweden", Department of Economics Working Paper 2019:14, Lunds universitet, https://swopec.hhs.se/lunewp/abs/lunewp2019_014.htm.
- Andersson, F N G och L Jonung (2019b), "The Swedish Fiscal Framework – the Most Successful in the EU?", *Independent Fiscal Institutions in the EU Fiscal Framework*, European Fiscal Board, Bryssel, <https://doi.org/10.2792/9021>.
- Andersson, F N G och L Jonung (2020), "Den svenska Phillipskurvan är internationell – vad betyder det för Riksbanken?", *Ekonomisk Debatt*, vol 48, nr 4, s 74–81.
- Andersson, F N G och Y Li (2020), "Are Central Bankers Inflation Nutters? An MC-MC Estimator of the Long-Memory Parameter in a State Space Model", *Computational Economics*, vol 55, s 529–540, <https://link.springer.com/article/10.1007/s10614-019-09900-3>.
- Goodfriend, M och M King (2015), "Review of the Riksbank's Monetary Policy 2010–2015", Rapporten från Riksdagen 2015/16: RFR7.
- Goodhart, C (2010), "The Changing Role of Central Banks", BIS Working Paper 326, Basel, <https://www.bis.org/publ/work326.pdf>.
- Jonung, L (red) (1991), *Devalveringen 1982 – rivstart eller snediändning? Perspektiv på svensk devalveringspolitik*, SNS, Stockholm.
- Rey, H (2018), "Dilemma Not Trilemma: The Global Financial Cycle and Monetary Policy Independence", NBER Working Paper 21162, <https://www.nber.org/papers/w21162.pdf>.
- SOU 2019:46, *En ny riksbankslag*, slutbetänkande av Riksbankskommittén, Stockholm.